

Zdanie angielskiego filozofa o Anglikach.

Herbert Spencer obchodził w tych dniach 80-tą rocznicę swoich urodzin. Mało kto wiedział o tem, że sędziwy filozof aż lat tyle dźwiga na swych barkach, zwłaszcza, że nie przestaje z werwą młodzieńczą bronić swej teorii rozwoju. Z tych osiemdziesięciu lat, trzydzieści sześć zajęło mu pisanie głównego dzieła o filozofii rozwoju.

"Wszystko, co ludzkie, zajmować mnie powinno", mówił zawsze Spencer i w myśl tej zasady zajmował się od czasu do czasu polityką, kreśląc ciete potęry meżów stanu i sylwetki stronnictw, lub nawet ludów, mających w danej chwili wpływ przeważny na chwilę bieżącą. Kiedyś zajął się analizą charakteru angielskiego. Kartki, zapisane wówczas przez tego, którego Anglosaskowie współcześni nazywają największym filozofem naszej epoki, są dziś więcej niż kiedykolwiek na dobie z powodu głodu w Indjach i wydarzeń wojennych w Transvaalu. Oto, co pisał Herbert Spencer o swych rodakach względnie niedawno, bo w roku 1896.

"Nigdy więcej Anglii nie zasłużyli na miano ptaków drapieżnych, którem ochrzcił ich Burke, jak wtedy, gdy dokonywali okrucieństw w Indjach. Na kształt ptaków drapieżnych wyrabiamy w sobie coraz więcej cech, sprzyjających zaborczości i łupieżstwu. Wszędzie zresztą, w całym świecie, stosujemy jedne i te same środki w polityce kolonialnej. Przedewszystkiem wysyłamy misjonarzy, następnie delegatów, którzy zapewniają naczelników plemion, jeżeli idzie o ludy dzikie, lub też rządy, jeżeli mamy do czynienia z ludami cywilizowanymi, że staramy się wprawdzie o pewne prawa i przywileje, pragniemy jednak, aby korzyści były obojętne. Gdyśmy już przygotowali grunt odpowiednio i zyskali sobie jakie takie pozory prawa, na pozór dążąc tylko do celów cywilizacyjnych i humanitarnych, zaczynamy szukać pretekstu do zjadliwej jakiejś wani, która w ostatecznym wyniku prowadzi nas do zdobycia jednego terytorium więcej.

"Pierwszą więc naszą misją jest posłannictwo sług Bożych, którzy niosą światło wiary chrześcijańskiej pomiędzy ludy dzikie; misją drugą z kolei jest posłannictwo żołnierzy chrześcijańskich, starających się o podbój tych ludów dzikich przy pomocy wystrzałów armatnich. Angielska więc polityka kolonialna jest bardzo jasna: najprzód biblia, potem bomby i szrapnele. Jakież są zapatrywania metropolii wobec tego systemu, postępowania agentów angielskich za granicą? Zapatrywania te znajdują wyraz w deszczu odznaczeń i tytułów, spadających obficie na tych, którzy w takiej właśnie polityce rej wodzą. Człowiek, który lekceważył sobie tysiące istnień ludzkich w Afryce lub Azji, tu w Londynie uważany jest za bohatera: arystokracya przyjmuje go bankietami, lub wznosi na cześć jego okrzyki: Potęga brytańska! Energia brytańska! Interes brytański! Oto hasła, które kursują z ust do ust. Ale o ludzkości, sprawiedliwości i miłosierdziu nie było nigdy i nie ma u nas mowy".

Taki jest portret Anglików, malowany przez Spencera. Nie pochlebny, ale prawdziwy.

POMNIK DLA BISMARKA W POZNANIU.

W chwili, gdy wielbiciele Bismarka zamierzają w Poznaniu wystawić mu pomnik, warto przypomnieć bardzo charakterystyczny, a mało znany szczegół z niedawnej przeszłości. Sp. Kajetan Morawski z Jurkowa, wszedł jako poseł na sejm berliński, w blizszości stousunkii z Bismarkiem, wówczas jeszcze posłem par tyi starokonserwatywnej. Ze stosunków tych korzystał nieraz, aby się przysłużyć narodowi. Kiedy w r. 1865 na Sejmie prowincjonalnym wniesiono projekt, aby w Poznaniu postawić pomnik królowi pruskiemu, za czasów którego zabór ziemi polskich dokonano, udał się sp. Morawski listownie do Bismarka, przedstawiając mu rozdrażnienie, jakie z tego powodu powstać by mogło wśród społeczeństwa polskiego. Wskutek tego przyszedł z Berlina rozkaz zaniechania projektu tego, a Bismark podziękował sp. Kajetanowi, że w tak delikatnej sprawie udał się wprost do niego.

BLONKA Z JAJA
obstoi za ludzką skórę przy operacyi ran.
W Minneapolis, Minn. u skuteczniono w najbliższym czasie doświadczenie w wycięciu blonki z jaja w miejsceludzkich przy pomocy wystrzałów armatnich. Robotnikowi w tamtejszym młynie parowym imieniem Milchisidech pochwyciła maszyna rękę, którą całkowicie ze skory obdarła. Po zaopatrzeniu do tyle, aby zatamować upływ krwi, próbował lekarz, zaopatrujący ranę, użyć do pokrycia bezskórnych na niej części blonki z jaja, wydmuchując zółtka i białka z jaja i odrywając następnie od skorupy wewnętrzną blonkę z pomocą delikatnych obczasków w kawałkach na trzecią część cała szerokich, a cali 3 długich i układając je na bezskórnej ranie. Przebieg kuracyi wykazał, że odtąd nie będzie potrzeba wycinać skóry z ciała zdrowych ludzi dla powleczenia nią bezskórnych części przy operacyach tego rodzaju.

MALARZ "POLSKO-WĘGIEŃSKI."

Berliner Tageblatt pisząc o przyjeździe cesarza Franciszka Józefa do Berlina, wspomina, że na czele deputacyi stowarzyszenia oficerów rezerwowych austriackich stał "znakomity malarz węgiersko-polski, Wojciech von Kossak." W ten sposób Kossak został za jednym zamachem pół-Węgrem i szlachcicem austriackim. Berliner Tageblatt niedawno odbiegł od prawdy. P. Kossak z takim zapalem maluje manewry, polowania i portrety dworskie, że trudno się w nim doszukać polskości. Przytem artysta, stojący na czele stowarzyszenia oficerów rezerwowych — czy to nie jest curiosum?

UWAGA.

Czytelników przeprowadzających się prosimy o podawanie zmiany adresu zawczasu albo do redakcyi albo do swego urzędu pocztowego, który nas w takim razie zawiadomi; w przeciwnym razie bowiem giną pojedyncze numery lub zalegają na pocztce, o ta ostatnia uważa abonenta za nieżyczącego sobie odnośnego pisma.

Dom św. Józefa.
Dom św. Józefa dla Polaków i Litewskich wychodźców przyjmuje emigrantów, przybywających do Ameryki, lub odjeżdżających do starego kraju, pośredniczy przy zakupie kart okrętowych i biletów kolejowych, udziela bezpłatnie wskazówek co do podróży, odprowadza na parostatki i dworce, słowem ułatwia uciążliwą dla naszych wychodźców podróż.
Dom św. Józefa stoi pod zarządem Czcig. Sióstr Felicjanek, które z wielką pieczołowitością zajmują się przybyszami. Do nich udać się można po informacje, dotyczące tak Domu św. Józefa jak podróży. Adres: Rev. Mother Superior of the Felician Sisters, 3 Morris str., New York City.

Domem św. Józefa opiekuje się Tow. św. Józefa, którego członkiem każdy być może za miesięczną opłatą \$2. Zarząd tegoż Tow.: ks. dr. J. Dworzak, prezydent; ks. A. Górski, wiceprezydent; ks. J. Strzelecki, kapelan i kasyer; ks. B. Kwiatkowski, sekr. fin.; ks. Czarnecki, sekr. prot.

Wszelkie ofiary na Dom św. Józefa i w ogóle sprawy pieniężne, uprasza się adresować do W. Ks. Strzeleckiego, New York City, 54 Stan-ton st.

Pokwitowanie z odbioru pieniędzy tenże natychmiast nadeszle.

Z poważaniem,
Ks. A. Górski.

Wyłącznie dla młodych krajanców.

Przez wiele lat cierpiąc wskutek nadużycia praw natury w młodości, straciłem setki dolarów na lekarzów, nie doznawszy ulgi. Nareszcie poraziłem się w czasie mego podróży do starego kraju pewnego powszechnie znanego, doświadczonego lekarza we Warszawie; ten dał mi lekarstwo, które mi zupełnie uleczyło. Oznajmiłem mym przyjaciółom, dla czego teraz dobrze wyglądam, a ci, którzy podobnie cierpieli, spróbowali tego lekarstwa i wyzdrowieli. Wtenczas przekonałem się, iż każdy cierpiący może odzyskać zdrowie, używając tego cudownego leku.
Stary ów lekarz dał mi ten przepis (receptę) a ja w przekonaniu, iż wielu ludzi może doznać błogich skutków z jej użycia, postanowiłem polecić to lekarstwo każdemu z młodych krajanców, potrzebujących kuracyi. Nie mam niczego do sprzedania, ani nie żądam pieniędzy. Ogłaszam tę wiadomość jedynie w przekonaniu, jej wartości dla cierpiących. Kto jej potrzebuje, niech napisze i załączy markę pocztową na odpowiedź, a posłę mu ten przepis po polsku.
KAROL JOHNSON,
Box 502, Hammond, Ind.

Odezwa do czytelników!
Aby dostarczyć czytelnikom polskim wszelkiego rodzaju i wieku materiału dla bibliotek domowych i brackich w poprawnym polskim języku i duchu katolickim; aby umożliwić również dzieciom jak starcom miłą zabawę w czytaniu i przyswójcie cegiełki do wielkiej budowy uznaczenia naszej emigracyi polskiej, wydajemy od 1-go Stycznia, 1899, tygodnik powieściowy **"ŹRÓDŁO"**.

Tygodnik ten zawiera trzy doborowe powieści i nader cenne rozprawki, mające cenne stanowisko 9x12zakończym roku.
Prenumerata roczna na "ŹRÓDŁO" i "KATOLIK" razem wynosić będzie. \$2.00
Prenumerata na sam tygodnik "ŹRÓDŁO".....\$1.00
Prenumerata na sam tygodnik "KATOLIK".....1.50

Tak pojedynczo jak i obydwa tygodniki płatne są caorocznie lub półrocznie z góry za przekazaniem pocztowym lub czekami pod adresem wydawcy:

REV. W. GRUTZA,
Cor. Lincoln & First Aves.,
MILWAUKEE, WISCONSIN.

Uprasza się więc Szanownych Czytelników, aby po odebraniu numeru okazowego zawiadomili redakcyę, czy zechcą to pismo prenumerować, gdyż dalsze numery takowego tylko tym posyłać będziemy, którzy je piśmiennie lub ustnie zamówili.

Za najtańszą cenę

z pośród wszelkich możebnych.

DENTYSTA wyjmując zęby bez bólu jaknajczęściej i najstaranniej.

NOWE ZĘBY najlepszego wyrobu w świecie. Gwarancya lub zwrot pieniędzy.

Najlepsze ZĘBY na kaucygu \$8
Cena na złoście \$35
W złotej koronie \$5
Zęby w podwójnej
nejoprawie \$5

Za zadowolenie gwarantujemy.

DR. YOUNG,
414-415-416 Germania Building.
Biuro otwarte w niedzielę od 9 do 12

OZNAJMIENIE.

Korespondencyj, nie drukowanych nie zwraca Redakcyi, lecz je niszczy. O podawaniu zmiany adresu uprasza się czytelników zawczasu, gdyż z tego powodu zalega zbyt wiele numerów po różnych stacyach pocztowych.

Stowarzyszenie Polaków w Ameryce

Jedną polską katolicką organizacyą w Stanach Zjednoczonych z najewniejszą kasą pośmiertną jest Stowarzyszenie Polaków w Ameryce. A więc chcecie Bracia Rodacy swe roduzi zabezpieczyć udajcie się do tej organizacyi. Stowarzyszenie Polaków w Ameryce inkorporowane jest od pierwszej chwili jego założenia w roku 1895. Jest ono więc pod kontrolą asekuracyjnego komisarza Stanu Wisconsin w Madison, do którego Sekretarz Gen. musi rok rocznie posyłać zaprzysiężone sprawozdanie z dochodu i rozchodu, z ubytku i przybytku członków i wszelkich czynności organizacyi. Do Stowarzyszenia Pol. w Ameryce może najmniejsze i największe towarzystwo należeć. Pojedynczych członków nie przyjmuje się. Koniecznie musi należeć do towarzystwa albo do grupy. Grupa złożona przynajmniej z trzech członków może już przystąpić do Stow. Pol. w A. gdy więcej ich niema na razie. Każde tow. lub grupa nowowstępująca płaci \$5. wstępnego. Stowarzyszenie P. w A. przyjmuje na członków od 18go do 50go roku wieku. Ubezpieczyć się można według upodobania to jest na \$450.00, \$600.00, \$750.00, \$900.00, \$1200.00, \$1500.00, \$2000.00, \$2500.00, \$3000.00, \$4000.00, \$5000.00, \$6000.00, \$7500.00, \$10000.00, \$15000.00, \$20000.00, \$25000.00, \$30000.00, \$40000.00, \$50000.00, \$60000.00, \$75000.00, \$100000.00, \$150000.00, \$200000.00, \$250000.00, \$300000.00, \$400000.00, \$500000.00, \$600000.00, \$750000.00, \$1000000.00, \$1500000.00, \$2000000.00, \$2500000.00, \$3000000.00, \$4000000.00, \$5000000.00, \$6000000.00, \$7500000.00, \$10000000.00, \$15000000.00, \$20000000.00, \$25000000.00, \$30000000.00, \$40000000.00, \$50000000.00, \$60000000.00, \$75000000.00, \$100000000.00, \$150000000.00, \$200000000.00, \$250000000.00, \$300000000.00, \$400000000.00, \$500000000.00, \$600000000.00, \$750000000.00, \$1000000000.00, \$1500000000.00, \$2000000000.00, \$2500000000.00, \$3000000000.00, \$4000000000.00, \$5000000000.00, \$6000000000.00, \$7500000000.00, \$10000000000.00, \$15000000000.00, \$20000000000.00, \$25000000000.00, \$30000000000.00, \$40000000000.00, \$50000000000.00, \$60000000000.00, \$75000000000.00, \$100000000000.00, \$150000000000.00, \$200000000000.00, \$250000000000.00, \$300000000000.00, \$400000000000.00, \$500000000000.00, \$600000000000.00, \$750000000000.00, \$1000000000000.00, \$1500000000000.00, \$2000000000000.00, \$2500000000000.00, \$3000000000000.00, \$4000000000000.00, \$5000000000000.00, \$6000000000000.00, \$7500000000000.00, \$10000000000000.00, \$15000000000000.00, \$20000000000000.00, \$25000000000000.00, \$30000000000000.00, \$40000000000000.00, \$50000000000000.00, \$60000000000000.00, \$75000000000000.00, \$100000000000000.00, \$150000000000000.00, \$200000000000000.00, \$250000000000000.00, \$300000000000000.00, \$400000000000000.00, \$500000000000000.00, \$600000000000000.00, \$750000000000000.00, \$1000000000000000.00, \$1500000000000000.00, \$2000000000000000.00, \$2500000000000000.00, \$3000000000000000.00, \$4000000000000000.00, \$5000000000000000.00, \$6000000000000000.00, \$7500000000000000.00, \$10000000000000000.00, \$15000000000000000.00, \$20000000000000000.00, \$25000000000000000.00, \$30000000000000000.00, \$40000000000000000.00, \$50000000000000000.00, \$60000000000000000.00, \$75000000000000000.00, \$100000000000000000.00, \$150000000000000000.00, \$200000000000000000.00, \$250000000000000000.00, \$300000000000000000.00, \$400000000000000000.00, \$500000000000000000.00, \$600000000000000000.00, \$750000000000000000.00, \$1000000000000000000.00, \$1500000000000000000.00, \$2000000000000000000.00, \$2500000000000000000.00, \$3000000000000000000.00, \$4000000000000000000.00, \$5000000000000000000.00, \$6000000000000000000.00, \$7500000000000000000.00, \$10000000000000000000.00, \$15000000000000000000.00, \$20000000000000000000.00, \$25000000000000000000.00, \$30000000000000000000.00, \$40000000000000000000.00, \$50000000000000000000.00, \$60000000000000000000.00, \$75000000000000000000.00, \$100000000000000000000.00, \$150000000000000000000.00, \$200000000000000000000.00, \$250000000000000000000.00, \$300000000000000000000.00, \$400000000000000000000.00, \$500000000000000000000.00, \$600000000000000000000.00, \$750000000000000000000.00, \$1000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000.00, \$2000000000000000000000.00, \$2500000000000000000000.00, \$3000000000000000000000.00, \$4000000000000000000000.00, \$5000000000000000000000.00, \$6000000000000000000000.00, \$7500000000000000000000.00, \$10000000000000000000000.00, \$15000000000000000000000.00, \$20000000000000000000000.00, \$25000000000000000000000.00, \$30000000000000000000000.00, \$40000000000000000000000.00, \$50000000000000000000000.00, \$60000000000000000000000.00, \$75000000000000000000000.00, \$100000000000000000000000.00, \$150000000000000000000000.00, \$200000000000000000000000.00, \$250000000000000000000000.00, \$300000000000000000000000.00, \$400000000000000000000000.00, \$500000000000000000000000.00, \$600000000000000000000000.00, \$750000000000000000000000.00, \$1000000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000000.00, \$2000000000000000000000000.00, \$2500000000000000000000000.00, \$3000000000000000000000000.00, \$4000000000000000000000000.00, \$5000000000000000000000000.00, \$6000000000000000000000000.00, \$7500000000000000000000000.00, \$10000000000000000000000000.00, \$15000000000000000000000000.00, \$20000000000000000000000000.00, \$25000000000000000000000000.00, \$30000000000000000000000000.00, \$40000000000000000000000000.00, \$50000000000000000000000000.00, \$60000000000000000000000000.00, \$75000000000000000000000000.00, \$100000000000000000000000000.00, \$150000000000000000000000000.00, \$200000000000000000000000000.00, \$250000000000000000000000000.00, \$300000000000000000000000000.00, \$400000000000000000000000000.00, \$500000000000000000000000000.00, \$600000000000000000000000000.00, \$750000000000000000000000000.00, \$1000000000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000000000.00, \$2000000000000000000000000000.00, \$2500000000000000000000000000.00, \$3000000000000000000000000000.00, \$4000000000000000000000000000.00, \$5000000000000000000000000000.00, \$6000000000000000000000000000.00, \$7500000000000000000000000000.00, \$10000000000000000000000000000.00, \$15000000000000000000000000000.00, \$20000000000000000000000000000.00, \$25000000000000000000000000000.00, \$30000000000000000000000000000.00, \$40000000000000000000000000000.00, \$50000000000000000000000000000.00, \$60000000000000000000000000000.00, \$75000000000000000000000000000.00, \$100000000000000000000000000000.00, \$150000000000000000000000000000.00, \$200000000000000000000000000000.00, \$250000000000000000000000000000.00, \$300000000000000000000000000000.00, \$400000000000000000000000000000.00, \$500000000000000000000000000000.00, \$600000000000000000000000000000.00, \$750000000000000000000000000000.00, \$1000000000000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000000000000.00, \$2000000000000000000000000000000.00, \$2500000000000000000000000000000.00, \$3000000000000000000000000000000.00, \$4000000000000000000000000000000.00, \$5000000000000000000000000000000.00, \$6000000000000000000000000000000.00, \$7500000000000000000000000000000.00, \$10000000000000000000000000000000.00, \$15000000000000000000000000000000.00, \$20000000000000000000000000000000.00, \$25000000000000000000000000000000.00, \$30000000000000000000000000000000.00, \$40000000000000000000000000000000.00, \$50000000000000000000000000000000.00, \$60000000000000000000000000000000.00, \$75000000000000000000000000000000.00, \$100000000000000000000000000000000.00, \$150000000000000000000000000000000.00, \$200000000000000000000000000000000.00, \$250000000000000000000000000000000.00, \$300000000000000000000000000000000.00, \$400000000000000000000000000000000.00, \$500000000000000000000000000000000.00, \$600000000000000000000000000000000.00, \$750000000000000000000000000000000.00, \$1000000000000000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000000000000000.00, \$2000000000000000000000000000000000.00, \$2500000000000000000000000000000000.00, \$3000000000000000000000000000000000.00, \$4000000000000000000000000000000000.00, \$5000000000000000000000000000000000.00, \$6000000000000000000000000000000000.00, \$7500000000000000000000000000000000.00, \$10000000000000000000000000000000000.00, \$15000000000000000000000000000000000.00, \$20000000000000000000000000000000000.00, \$25000000000000000000000000000000000.00, \$30000000000000000000000000000000000.00, \$40000000000000000000000000000000000.00, \$50000000000000000000000000000000000.00, \$60000000000000000000000000000000000.00, \$75000000000000000000000000000000000.00, \$100000000000000000000000000000000000.00, \$150000000000000000000000000000000000.00, \$200000000000000000000000000000000000.00, \$250000000000000000000000000000000000.00, \$300000000000000000000000000000000000.00, \$400000000000000000000000000000000000.00, \$500000000000000000000000000000000000.00, \$600000000000000000000000000000000000.00, \$750000000000000000000000000000000000.00, \$1000000000000000000000000000000000000.00, \$1500000000000000000000000000000000000.00, \$2000000000000000000000000000000000000.00, \$2500